

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/270/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119219730
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8119219730.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v spore žalobcu: C. Ž., O.. XX.XX.XXXX, V. V. X, XXX XX P., zastúpeného: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sov. Hrdinov 66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448 proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o, so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 35 792 752, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 300 Eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 100 Eur v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 12.12.2019 sa voči žalovanému domáhal zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1 407,92 €, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

3. Súd na základe skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením obsahu spisu sp. zn. 32Csp/209/2018, žalobami sp. zn. 9Csp/135/2019 a sp. zn. 11Csp/136/2019, ako aj ďalšieho spisového materiálu zistil tento skutkový stav:

4. Žalobca v konaní vedenom pred OS Prešov pod sp. zn. 32Csp/209/2018 sa voči žalovanému domáhal vydania bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky zo zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.8.2012.

5. Rozsudok zo dňa 6.2.2019 pod sp. zn. 32Csp/209/2018 výrokom I. uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1 407,92 € s 5 % úrokom z omeškania ročne od 26.10.2018 a výrokmi II. a III. určil, že zmluvné podmienky v zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.8.2012 uvedené v čl. 8 v bode 8.1 a 8.4 sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami. KS v Prešove rozsudkom zo dňa 30.9.2019 pod sp. zn. 7Co/54/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanému vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie 1 407,92 € s príslušenstvom. Rozsudok nadobudol právoplatnosť vo výroku I. a IV. 24.10.2019 a vo výroku II. a III. 14.3.2019. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v predmetnej zmluve o poskytnutí revolvingového úveru absentujú obligatórne náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. k/ a f/ zák. č. 129/2010 Z. z. vrátane predpokladov

použitých pre výpočet RPMN v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. j/ zák. o spotrebiteľských úveroch, a preto je nutné predmetnú zmluvu považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Zároveň súd upriamil pozornosť na výšku úrokovej sadzby úveru 70,01 % ročne, ktorá sa prieči dobrým mravom a z toho dôvodu je v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka neplatná.

6. Neprijateľnosť zmluvných podmienok uvedených v bode 8 súd videl nie v samotnom predmete tohto dojednania a jeho cene, ale v okolnostiach aplikácie tohto ustanovenia. Je zrejmé, že táto zmluvná podmienka platí aj v prípade, ak počas zmluvného vzťahu nedôjde zo strany dlžníka k požiadavke o vykonanie odkladu maximálne 3 akýchkoľvek splátok úveru. To znamená, že v konečnom dôsledku môže nastať situácia, že dlžník poskytne plnenie bez toho, aby dostal za to protiplnenie. Súd považuje za samozrejmé, že v spoločnosti založenej na trhovej ekonomike je vyžadovanie plnenia bez reálneho poskytnutia protiplnenia minimálne rozporné s dobrými mravmi. Z uvedeného dôvodu preto takúto dohodu o poskytnutí služby napriek deklarácii, že jej podpisom nie je podmienený podpis úverovej zmluvy považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

7. V žalobe žalobca uviedol, že s poukazom na ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. mu vznikol nárok voči žalovanému na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, keďže ako spotrebiteľ sa voči žalovanému ako dodávateľovi úspešne domáhal ochrany svojich spotrebiteľských práv.

8. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal voči spotrebiteľovi recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. V danom prípade treba zdôrazniť, že žalovaný nielen že v zmluve o spotrebiteľskom úvere používal neprijateľné zmluvné podmienky, ale tiež aj konal spôsobom, ktorý je možné považovať za nekalé obchodné praktiky v rozpore s dobrými mravmi v snahe obohatiť sa o sumu 1 407,92 €, čiže zo strany žalovaného sa jednalo o viacnásobné porušenie spotrebiteľského práva. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, si žalobca voči žalovanému uplatňuje právo na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 407,92 € zodpovedajúcej sume, o ktorú sa chcel žalovaný na úkor žalobcu obohatiť plnením z neprijateľných zmluvných podmienok alebo preplatením bezúročného a bezpoplatkového úveru.

9. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Účelom ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. bolo priznať spotrebiteľovi, ktorému dodávateľ porušil alebo neuznal nejaké jeho spotrebiteľské práva primerané finančné zadosťučinenie za to, že tieto svoje práva musel spotrebiteľ následne účelne uplatňovať alebo brániť v súdnom konaní a nie primerané finančné zadosťučinenie priamo za ich akékoľvek porušenie.

10. Poukázal na to, že okrem podanej žaloby žalobca podal aj iné žaloby o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia v konaniach pod sp. zn. 9Csp/135/2019 a sp. zn. 11Csp/136/2019. Žalobcovi nebránila žiadna objektívna prekážka uplatňovania požiadavky na primerané finančné zadosťučinenie už v danom konaní, a to aj s odkazom na rozhodnutie sp. zn. 32Csp/209/2018.

11. Ak účelom ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. je priznanie primeranej satisfakcie spotrebiteľovi, potom je zrejmé, že skutkovo a právne neopodstatnené multiplikovanie súdnych sporov sleduje dosiahnutie iného účelu ako má namysli toto ustanovenie. Postup žalobcu sa javí ďalej tak, že začatím separátnych konaní neumožňuje posúdiť ním tvrdený nárok komplexne, ale vždy len na základe parciálnych skutočností a skutkových okolností.

12. Takýto postup je nielen príkladom toho, že ide o snahu znevýhodniť druhú stranu a spôsobiť jej ujmu. Súčasne je zrejmé, že žalobca takýmto spôsobom zneužíva ust. § 3 ods. 5 uvedeného zákona, pretože nesleduje dosiahnutie účelu - nastolenie rovnováhy zmluvných strán, ale vytvorenie neoprávneného obohatenia. Na túto skutočnosť poukázal vo svojej rozhodovacej činnosti aj KS v Prešove v rozsudku pod sp. zn. 14Co/91/2012.

13. Súd I. inštancie rozsudkom zo dňa 25.05.2020 výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 300 Eur, výrokom II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a výrokom III. priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozsudok nadobudol právoplatnosť vo výroku II. dňa 07.07.2020.

14. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 26.11.2020 pod sp. zn. 17CoCsp/39/2020 zrušil rozsudok súdu I. inštancie vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu súd I. inštancie na ďalšie konanie.

15. Odvolací súd v rozhodnutí konštatoval, že z obsahu odôvodnenia rozhodnutia súdu I. inštancie nevyplýva, akými právnymi úvahami sa riadil, keď vyhovel žalobe čo do sumy 300 Eur. Súd I. inštancie síce uviedol, že pri úvahe o výške primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal z okolností prípadu, avšak z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva, o aké okolnosti konkrétne ide, okrem toho, že ide o viacnásobné porušenie práva spotrebiteľa a či a ako žalobca pociťoval ujmu spôsobenú žalovaným. Súd nijako bližšie nešpecifikoval a nekonkretizoval skutočnosti, na základe ktorých dospel k záveru, že žalobca má nárok práve na sumu 300 Eur. Pre určenie výšky nároku musí objektívne vzhľadom na povahu, intenzitu, trvanie a rozsah pôsobenia nepriaznivého následku preukázať, ako ho žalobca pociťoval a prežíval. Následne prvoinštančný súd pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia odôvodní priznanú výšku presvedčivo.

16. Žalobca na výzvu súdu, aby oznámil s poukazom na závery rozhodnutia odvolacieho súdu návrhy na doplnenie dokazovania, nereagoval.

17. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z., proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

18. Žalobca sa predmetnou žalobou v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. domáha zaplata primeraného finančného zadosťučinenia vo výške zodpovedajúcej sume, o ktorú sa žalovaný bezdôvodne obohatil plnením z neprijateľných zmluvných podmienok alebo preplatením bezúročného a bezpoplatkového úveru.

19. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak si na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovených zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práv alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

20. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach SR a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne.

21. Ak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou, potom v zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

22. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobca ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti stanovenej zák. č. 250/2007 Z. z., alebo osobitnými právnymi predpismi má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

23. Pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností, tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv a povinností. Kritérium kvantifikácie nároku by mali byť najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétne výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti.

24. Je nesporné, že žalobca z dôvodu bezdôvodného obohatenia a neprijateľnej zmluvnej podmienky musel iniciovať súdne konanie na ochranu svojich spotrebiteľských práv, pričom samotné súdne konanie je stresujúcim faktorom odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia. Žalobca však svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil len svojou úspešnosťou v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a tým, že si uplatňuje satisfakciu za porušenie svojich práv ako spotrebiteľa. Žalobca neuviedol či konanie žalovaného a následne domáhanie sa vydania bezdôvodného obohatenia ako aj určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky súdnou cestou viedlo k vzniku aj iných negatívnych dôsledkov v jeho súkromnom a spoločenskom živote. Takýmito negatívnymi dôsledkami, resp. nepriaznivými okolnosťami prípadu, ktoré by mohli vzniknúť v súvislosti s nekalým konaním žalovaného je napr. vznik nepriaznivej majetkovej a sociálnej situácie v konkrétnom čase, odkázanosť na iných, psychická záťaž a pod.

25. Keďže žalobca uvedenými skutočnosťami neargumentoval, súd s poukazom na všetky okolnosti prípadu a viacnásobné porušenie práv žalobcu ako spotrebiteľa považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 100 Eur. V danom prípade vychádzal zo skutočnosti, že zo strany žalovaného došlo k vydaniu bezdôvodného obohatenia vo výške úhrad realizovaných nad istinu poskytnutého úveru a v porovnaní s inými prípadmi u žalobcu nedošlo k priamym vyhrážkam a zastrašovaniu zo strany dodávateľa, ktoré by mali vplyv aj na jeho psychiku či rodinný život. Na základe uvedených skutočností, preto primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobcu je suma 100 Eur, ktorá zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa. Na záver súd pripomína, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia je nárokom, ktorým sa reparuje ujma nemateriálnej povahy a nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (rozhodnutia Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 2Co/137/2016, 9 sa 9Co/50/2018 a 17Co/17/2018).

26. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa čl. 3 ods. 1 CSP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

Podľa čl. 3 ods. 2 CSP, výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovolávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

27. CSP nemá obdobné ust. § 142 ods. 3 O. s. p., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k ust. § 142 ods. 2 O. s. p. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty, ale len dve. Na prvom mieste je zásada úspechu a v

prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP. Nepatrný neúspech CSP aktuálne nepozná a zohľadňuje teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (str. 906 Komentára k Civilnému sporovému poriadku, nakladateľstvi C. H. Beck).

28. Aj z dôvodovej správy k ust. § 255 CSP vyplýva, že v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore, ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Ako príklad uvádza dôvodová správa náhradu nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

29. Keďže predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého výška závisela od úvahy súdu, bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania ako úspešnej strane sporu čo do právneho základu sporu v plnom rozsahu.

30. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté postupom podľa § 262 ods. 2 CSP vo výške zodpovedajúcej prisúdenej sumy primeraného finančného zadosťučinenia po právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.